

HART Nr.207, 7 oktober 202

Marc Vanrunxt, Philippe Vandenberg, Gregor Schneider, Hadassa Ngamba, Jef Geys, Tom Poelmans, Flor Maesen, RIBOCA2

HART

Alles over kunst.

Nr.207, 7 okt 2020

BE €12 / NL €13

Marc Vanrunxt, Philippe Vandenberg, Gregor Schneider, Hadassa Ngamba, Jef Geys, Tom Poelmans, Flor Maesen, RIBOCA2

Alleen

kunstenaars

kunnen van
een paperclip

een liefdesverhaal

maken

Ik ben een

Marianne Mispelaëre, *Palimpsest (vluchtstrategie)*, 2017, detail van installatie in situ, gomresten, foto © Candice Athenaisais

artcoholic

Het predicaat 'verborgen parel' lijkt speciaal uitgevonden voor het kunstcentrum La Maison des Arts in Schaarbeek, en ook wel voor de collectie van de Brusselse verzamelaar, curator en docent kunstgeschiedenis Christophe Veys. In de weelderige stadsvilla componeerde hij met 61 werken uit zijn collectie de tentoonstelling *Tomber en amour*: een intiem verhaal over liefde geven en krijgen, zijn grootouders, gevoelens van liefde, verslaafd zijn aan liefde en kunst. De verzameling als zelfportret, maar hij leeft er niet mee. Vreemd, want ze zit vol bijzondere banden met de verzamelaar, de kunstenaars en de toeschouwer.

"Poëzie van het bijna niets", zo omschrijft Christophe Veys zijn verzameling van ruim 350 werken. Ja, het klopt. In de hal hangt een 'schilderij' van Klaas Kloosterboer, een lap goudkleurig textiel die opwaait als de deur opengaat. "Iedere aankoop begint net als ieder liefdesverhaal met een trilling, een detail dat je meevoert": het is te lezen in de zaaltekst en de catalogus. "Ik verzamel niet veel schilderkunst", merkt Christophe Veys op. "Dit is het enige werk van hem. Ik zag het op Art Rotterdam bij Ellen de Bruijne. Het was zoals verliefd worden op iemand die niet je type is. Toen ik het ruim een half jaar later terugzag op de FIAC in Parijs was de prijs enorm gestegen. Ellen zag mijn verbazing en zei dat ik het kon kopen voor de oude prijs. Vijftien jaar eerder gaf ze me al een monografie van Kloosterboer. Galeriehouders treden een beetje op als cupido's." Christophe Veys loopt naar een handvol tranen van glas op de schoorsteenmantel: "Twee nieuwe producties zeggen veel over de geest van de collectie. Het is de eerste keer dat een privéverzameling wordt geëxposeerd in La Maison des Arts. Er is telkens een budget voor nieuw werk. Ik koos

twee kunstenaars. Deze tranen kreeg ik van kunstenares Myriam Louyest. Bij het buitengaan krijgt de bezoeker aan het onthaal een envelop met een glazen traan. In de eetkamer ligt een stapel meeneemposters van Oriol Vilanova. Het idee van transmissie is belangrijk in mijn leven. De bezoeker wordt een kleine collectioneur. We hebben dan twee werken gemeenschappelijk. Ik koop dikwijls uniek werk, maar ik heb niets tegen multipels. Als anderen hetzelfde werk hebben, zijn we een familie van verzamelaars." Enthousiast pratend over zijn verzameling en facetten van de liefde vergeet Christophe Veys binnen te lopen in de eetkamer. Later blijkt de meeneemposter een geanonimiseerd interview met Gilles Deleuze. Over alcoholverslaving, maar Vilanova verving woorden zoals 'drinken' door 'verzamelen'. In een video van Cristina Garrido verschijnen dieren in de kunst, flessen en nog veel meer; een massa kunstwerken: "Dankzij die video dacht ik te kunnen stoppen met verzamelen. Het moest wel, want ik verwaarloosde mijn levensomstandigheden. Amper een maand later herviel ik. Het woord 'artcoholic' komt van Charles Saatchi. Ik ben echt een

artcoholic." Onder zijn mondmasker vermoed ik een gelukkige glimlach. Hij vertelt nog dat hij zopas het allerduurste werk in zijn collectie begon te kopen. Een bedrag per maand, en dat zeven jaar lang. Vilanova stuurt hem per maand zes postkaarten, werk van Dürer, Miró, Cadere. Zo groeit een installatie van 500 postkaarten.

Betekenisvolle lichtheid
De verzameling is geen geheim. In 2017 nam Christophe Veys deel aan *Private Choices* in de CENTRALE in Brussel. Hij noemde de presentatie toen *De onzichtbare verzameling*, zoals het verhaal van Stefan Zweig. Volgend jaar presenteert Hangar in Brussel *Lost & Found*, samengesteld met zijn verzameling en de jonge collectie van de Franse scenarist Edgard F. Grima. En nu *Tomber en amour*. Veel werken, en voor het transport leek niet meer nodig dan een kleine bestelwagen. De sokkel met een diepvriessysteem om twee diepgevroren trouwringen van melk te conserveren, een werk van Takahiro Kudo, is zwaar en toch vederlicht. Want het gaat om de ringen, die alsnog smelten. De verzamelaar heeft de mal om ze in

zijn diepvriezer opnieuw te maken. "Het is een van de duurste werken, ik mocht het op afbetaling kopen", verklapt hij. Vlakbij staat de Cadere-achtige stok van Apparat 22 met huidskleuren van leder, die hij koos in ruil voor een tekst van hem over het Roemeense collectief. Bij gestapelde suikerklontjes van het duo Detanico & Lain, een soort skyline, zegt de verzamelaar: "Dit is een van de weinige werken waar ik in mijn appartement mee leef. Het is codetaal, het aantal klontjes staat voor een letter in het alfabet. Je leest 'pour un instant'. Ik liet de klok staan en ik wou het voor de spiegel plaatsen. Je ziet jezelf, je bent hier maar voor een ogenblik en dus moet je genieten van de dingen en de mensen van wie je houdt. Mijn oneindige liefde voor suiker komt van mijn grootmoeder langs vaderskant, van haar verjaardagstaarten. Daarom wou ik absoluut een werk van suiker. De salonkamer is aan haar gewijd en de bibliotheek aan mijn grootvader. Toen ik deze bibliotheek vijftien jaar geleden voor het eerst zag, droomde ik ervan om mijn collectie hier te tonen." Boven loop je bijna voorbij aan een ijsertje dat met plakband op

een deurstijl is bevestigd en daar de lichaamslengte aangeeft van het kunstenaarskoppel gerlach en koop: "Een opgevouwen paperclip is exact het verschil in grootte tussen hen beiden, die lengte verbindt hen. Alleen kunstenaars kunnen van een paperclip een liefdesverhaal maken. Dit werk is, samen met de twee vellen papier die ze in hun achterzak droegen, het meest representatief voor wat mijn collectie is." Wat verderop, in de kamer 'Al dan niet vader zijn', stond de kinderloze verzamelaar drie dagen te gommen op de muur. Met een grote blauwe gom, waarvan de resten achterbleven op de vloer. De lichtblauwe streep evocert een venster, een opening. Het formaat mocht hij kiezen. Wat hij van Marianne Mispelaëre kocht, is een protocol van zes bladzijden om het werk te realiseren.

Maatschappelijke rol
Bekende of onbekende kunstenaars, het doet er niet toe. En van meet af aan was de collectie heel internationaal. Werk van Pierre Bismuth, Edith Dekyndt, Denicoli & Provoost, Roman Ondak, Danh Võ, een geluidswerk van Myriam Hornard in de normaal ontoegankelijke

dienst-trappenhal dat Veys ontdekte in de vorige expositie en aankocht: het is een collectie vol interacties en persoonlijke banden. Daarom is het nogal paradoxaal dat het een voor hem grotendeels onzichtbare verzameling is in een opslagplaats. Wat drijft hem dan om de werken toch te willen hebben? "Als kind vond ik het al fascinerend om van alles te verzamelen. Op mijn twintigste kocht ik mijn eerste kunstwerk, ik ben nu 47. Mijn vader deed me een reis cadeau naar Canada. Ik studeerde nog niet lang kunstgeschiedenis. In een museum in Ottawa zag ik een tentoonstelling van Braziliaanse kunst. Er hing een foto van Mário Cravo Neto, die ik wat later terugzag op Art Brussels. Opeens realiseerde ik me dat je een werk uit een museum zelf kunt bezitten. Ik durfde de prijs te vragen en zei dat ik de volgende dag terugkwam. Het was het bedrag op mijn spaarrekening. Op dat moment beseftte ik nog niet dat ik verzamelaar ging worden. Ik verzamelde wel postkaarten, zoals elke student die geen catalogus kan betalen." "Zonder dat mijn ouders het wisten, haalde ik mijn rekening leeg. De Portugese galeriehoudster had

'Je kan denken dat ik verliefd word op verhalen, maar in feite word ik verliefd op beelden. Als ik dan het verhaal hoor en het is even sterk, kan het een werk zijn voor mij'

Otto Berchem, *Revolver* (Universidad Nacional), 2013, video, 2'40" en Stefan Brüggemann, *This work is destroyed when you stop looking at it and restored when you look at it*, 2016, print op papier, 100 x 73,5 cm., foto © Candice Athenais

niet gedacht dat ik zou terugkomen en had de foto al verkocht. Hij wou een tweede exemplaar ervan opsturen zodra hij terug thuis was, maar ik was bang om al mijn geld te overhandigen aan iemand die ik niet kende. Hij stelde voor om een andere foto van Cravo Neto te kiezen. Een slecht advies. Ik heb die foto nooit laten inlijsten. Ik spaarde ervoor, maar ik ontdekte dat werk van een jonge kunstenaar ongeveer evenveel kostte. Toen ik als vrijwilliger in een kunstcentrum werkte, ontmoette ik veel kunstenaars. Ik merkte dat een verzamelaar iemand kan zijn die kunstenaars helpt. Beetje bij beetje begreep ik de maatschappelijke rol van een verzamelaar. Ik ben geen groot industrieel of zo, ik geef gewoon les. Het toeval wil dat ik veel hou van kleine werken of werken die eerder een protocol zijn, en die zijn dikwijls niet heel duur."

Hypergevoelig
"Mijn eerste aankoop heb ik nooit opgehangen, en dat is zo gebleven. De collectie zit in mijn hoofd en mijn hart. Gaandeweg ontvond ik dat het een kracht is als je geen rekening houdt met muren. Anders laat je een fantastisch werk links liggen omdat je er geen plaats voor hebt. In het begin

waren verzamelaars zoals Herman Daled een voorbeeld. Durven om anders te verzamelen en een soort bondgenoot zijn van de kunstenaars; in dat opzicht is hij een geestelijke vader voor mij. Goede verzamelaars, en die kunnen ook heel rijk zijn, hebben een soort filosofie. Ik hou van verzamelingen die lijken op degene die ze samenstelt."

"Mijn verzameling verradt alles over mij, mijn verleden, mijn liefdes, echt alles. Ze is zoals ik ben. Ze toont werken die verlegen zijn, maar ook praatlustig omdat ze verhalen vertellen. Kunst die radicaal conceptueel is gaat me niet raken. De gevoelige dimensie is heel belangrijk. Ik ben hypergevoelig. Deze video van Otto Berchem vind ik subliem. Gekleurde vellen papier dwarrelen uit de ramen van de universiteit in Bogota. Elke kleur staat voor een letter. De kunstenaar gooit het Spaanse woord 'revolver' uit de ramen. Het slaat op het wapen en het betekent ook 'terugkeren'. Je kan denken dat ik verliefd word op verhalen, maar in feite word ik verliefd op beelden. Als ik dan het verhaal hoor en het is even sterk, kan het een werk zijn voor mij." Tot slot nog dit: waarom heet de verzameling Veys-Verhaevert? "Ik werd in 1999 verliefd op iemand

waar ik zestien jaar mee samenleefde, en die de kunstwerken zag als minnaars waar alle aandacht en al het geld naartoe gingen. Om mijn partner erbij te betrekken, heb ik de naam toegevoegd. Ik hou de twee namen. Ik ben nogal verlegen, zo kan ik me wat verstoppen. Veys-Verhaevert klinkt alsof er een hele structuur achter zit. Maar het is een eenvoudige kerel met een rugzak die rondloopt op kunstbeurzen, niet iemand die arriveert met een helikopter en een heel gevolg."

Tomber en amour - collection Veys-Verhaevert
verzameling tot 1 november in La Maison des Arts, Haachtsesteenweg 147, Brussel. Open di-vr van 10-17 u., za-zo van 11-18 u. Gratis toegang, reserveren verplicht. www.lamaisondesarts.be